

Sisällys

Esipuhe toiseen painokseen	6
1 Sähköopin perusteita	8
1.1 Sähkövaraus	9
1.2 Sähkövirta	9
1.2.1 Kirchhoffin virtalaki	12
1.3 Jännite	13
1.3.1 Kirchhoffin jännitelaki	16
1.4 Sähkövirran vaikutukset	18
1.5 Tasasähkö ja vaihtosähkö	19
1.5.1 Tasasähkö, tasavirta vai tasajännite? . .	21
1.5.2 Pienjännite vai suurjännite?	21
1.6 Vastukset, resistanssi ja Ohmin laki	23
1.6.1 Resisttiivisyys	25
1.6.2 Konduktanssi	27
1.7 Sähköteho	27
1.8 Sarjaankytkentä ja rinnankytkentä	28
1.9 Virtapiirimallit	30
1.9.1 Käytännön jännitelähteet	32
1.9.2 Käytännön vastukset	32
1.10 Kondensaattori ja kapasitanssi	33
1.11 Kela ja induktanssi	37
1.12 Releet ja muu sähkömekaniikka	39

1.13	Muuntaja	40
1.14	Impedanssi eli vaihtosähkövastus	41
1.15	Sähkömoottorit ja generaattorit	42
1.15.1	Tasasähkökoneet	43
1.15.2	Vaihtosähkökoneet	44
1.16	Esimerkkejä laskutoimituksista	45
2	Hybridi- ja sähköajoneuvotekniikka	52
2.1	Miksi hybridi- ja sähköajoneuvoja?	52
2.2	Hybriditekniikka	54
2.3	Sähköisen voimalinjan komponentit	58
2.3.1	Ajoakku ja akunhallintajärjestelmä	58
2.3.2	Muuttaja (invertteri)	63
2.3.3	Sähkökoneet	64
2.3.4	Interlock-piiri ja muut turvajärjestelmät	64
2.4	Täyssähköajoneuvot	73
2.5	Sähkö- ja hybridiajoneuvot Suomessa	74
3	Sähkötyöturvallisuus	77
3.1	Sähkön vaikutukset ihmiseen	78
3.1.1	Kuinka suuri jännite tai virta on vaarallinen?	78
3.1.2	Valokaarionnettomuudet	82
3.1.3	Sähkötaturman ensiapu	82
3.2	Sähköturvallisuusstandardi SFS 6002	85
3.2.1	Töiden organisointi ja henkilöiden pätevyysvaatimukset	85
3.2.2	Sähkötyöturvallisuuskoulutus	86
3.2.3	Ensiapuvalmiusvaatimus	90
3.2.4	Jännitteettömäksi tekeminen ja työskentely jännitteettömänä	91
3.2.5	Jännitetyö	95
3.3	Eriyisvaatimukset sähköajoneuvotöissä	97
3.4	Turvallinen työskentely käytännössä	99
3.5	Kolariautot ja onnettomuuspaikka	100

3.5.1	Purkaminen ja kierrätys	105
3.6	Paloturvallisuus	105
3.7	Toteutuneita tapaturmia	109
3.8	Sähköturvallisuus osa työturvallisuutta	112
3.8.1	Reilu turvallisuuskulttuuri (Just culture)	114
3.8.2	Riskit hallintaan	116
4	Viranomaismääräykset	118
4.1	Autoalan sähkötoiden lyhyt historia	118
4.2	Sähkötoiden sääntely Suomessa	122
4.2.1	Kaikille sallitut sähkötyöt	125
4.2.2	Standardin SFS 6002 suhde lainsäädän- töön	128
4.3	Tiivistelmä pätevyysvaatimuksista	129
4.4	Sääntely kansainvälisesti	129
A	Suosittelavaa luettavaa	134
B	Sähkötyöturvallisuuden tarkistuslista	136